**ประวัติของ Rosa Luxemburg: นักปฏิวัติ นักคิด และผู้นำ**

**โดย วรวุฒิ จำลองนาค**

**บทนำ**

โรซ่า ลักเซมเบิร์ก (Rosa Luxemburg) (5 พฤษภาคม 1871 - 15 มกราคม 1919) เป็นนักปฏิวัติ นักคิด และผู้นำด้านสังคมนิยมชาวโปแลนด์-เยอรมัน เธอเป็นที่รู้จักจากการต่อสู้เพื่อสิทธิแรงงาน การต่อต้านลัทธิจักรวรรดินิยม และการสนับสนุนการปฏิวัติของชนชั้นกรรมาชีพ เธอกลายเป็นบุคคลสำคัญของขบวนการสังคมนิยมปฏิวัติของโปแลนด์และเยอรมนีในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ถึงต้นศตวรรษที่ 20 โดยเฉพาะการลุกฮือของชาวสปาร์ตาซิสต์ (Spartacist uprising) Luxemburg มีบทบาทสำคัญในการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์โปแลนด์และพรรคคอมมิวนิสต์เยอรมัน เธอถูกสังหารโดยรัฐบาลเยอรมันในปี 1919

**ชีวิตช่วงแรกและการศึกษา**

Luxemburg เกิดที่เมือง Zamość ในจักรวรรดิรัสเซีย (ปัจจุบันคือ ประเทศโปแลนด์) เธอเป็นลูกสาวของพ่อค้าชาวยิวที่ร่ำรวย Luxemburg แสดงความสนใจในเรื่องการเมืองตั้งแต่อายุยังน้อย เธอเข้าร่วมขบวนการสังคมนิยมในขณะที่เป็นนักเรียนมัธยมปลาย หลังจากสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนมัธยม เธอไปเรียนที่มหาวิทยาลัยซูริก เธอสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก ในสาขากฎหมาย จากมหาวิทยาลัยซูริก และที่นั่นเธอได้พบกับ Karl Liebknecht ซึ่งต่อมาเธอจะกลายเป็นเพื่อนร่วมงานและคู่หูทางการเมือง

**การมีส่วนร่วมทางการเมือง**

Luxemburg ย้ายไปเยอรมนีในปี 1893 เธอเข้าร่วมพรรคสังคมประชาธิปไตยเยอรมัน (SPD) และกลายเป็นหนึ่งในผู้นำฝ่ายซ้ายของพรรค เธอวิพากษ์วิจารณ์ลัทธิฉวยโอกาสของพรรค SPD ซึ่งสนับสนุนการปฏิรูปแบบค่อยเป็นค่อยไปภายในระบบทุนนิยม ในขณะที่ Luxemburg เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่แท้จริงต้องเกิดขึ้นผ่านการปฏิวัติของชนชั้นกรรมาชีพ

Luxemburg มีบทบาทสำคัญในการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์โปแลนด์และพรรคคอมมิวนิสต์เยอรมัน เธอเขียนบทความและหนังสือมากมายเกี่ยวกับทฤษฎีการเมือง เศรษฐศาสตร์ และประวัติศาสตร์ ผลงานที่มีชื่อเสียงที่สุดของเธอ ได้แก่ The Mass Strike (1906), The Accumulation of Capital (1913), The Accumulation of Capital: An Anti-Critique (1915), The Russian Revolution (1918)

**Dialectic of Spontaneity and Organization**

แนวคิดหลักของ Luxemburg อีกเรื่องหนึ่งคือ วิภาษวิธีของการเกิดขึ้นเองและการจัดองค์กร (Dialectic of Spontaneity and Organization) โดยแนวคิดดังกล่าวเป็นลักษณะสำคัญของปรัชญาการเมืองของเธอ โดยที่การเกิดขึ้นเอง (Spontaneity) เป็นแนวทางระดับรากหญ้าในการจัดการการต่อสู้ทางชนชั้น และการจัดองค์กรเป็นแนวทางจากบนลงล่างหรือแนวหน้าในการจัดการการต่อสู้ทางชนชั้น **เธอเห็นว่าการเกิดขึ้นเองของการลุกฮือขึ้นเพื่อต่อสู้ของชนชั้นแรงงานและการจัดองค์กรไม่สามารถแยกออกจากกันหรือแยกกิจกรรมได้ แต่เป็นช่วงเวลาที่แตกต่างกันของกระบวนการทางการเมืองแบบหนึ่งเนื่องจากกระบวนการหนึ่งจะดำรงอยู่ไม่ได้หากไม่มีอีกกระบวนการหนึ่ง** ความเชื่อเหล่านี้เกิดขึ้นจากมุมมองของเธอว่าการต่อสู้ทางชนชั้นพัฒนาจากสภาวะเบื้องต้นที่เกิดขึ้นเองไปสู่องค์กรที่เป็นประชาธิปไตย ลักเซมเบิร์กได้พัฒนาวิภาษวิธีการเกิดขึ้นเองและการจัดองค์กรภายใต้อิทธิพลของการโจมตีครั้งใหญ่ในยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิวัติรัสเซียในปี1905 เธอยืนยันสิ่งที่จะกำหนดการต่อสู้ทางชนชั้นในบริบททางประวัติศาสตร์ โดยเขียนว่า "ชนชั้นกรรมาชีพสมัยใหม่ไม่ได้ดำเนินการต่อสู้ตามแผนที่วางไว้ในหนังสือหรือทฤษฎีบางเล่ม การต่อสู้ดิ้นรนของคนงานสมัยใหม่เป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ เป็นส่วนหนึ่งของความก้าวหน้าทางสังคม”

**การเสียชีวิต**

Luxemburg ถูกจับกุมโดยรัฐบาลเยอรมันในปี 1918 หลังจากการปฏิวัติเยอรมัน เธอถูกสังหารโดย Freikorps ซึ่งเป็นกลุ่มทหารฝ่ายขวา การเสียชีวิตของเธอเป็นโศกนาฏกรรมครั้งใหญ่สำหรับขบวนการแรงงาน

**ผลงาน**

Luxemburg เป็นหนึ่งในนักคิดทางการเมืองที่สำคัญที่สุดในศตวรรษที่ 20 แนวคิดของเธอเกี่ยวกับการปฏิวัติ การนัดหยุดงาน และลัทธิจักรวรรดินิยม ยังคงมีความเกี่ยวข้องในปัจจุบัน เธอเป็นแรงบันดาลใจให้กับนักเคลื่อนไหวและนักปฏิวัติทั่วโลก

**งานเขียนที่สำคัญ**

หนังสือ Reform or Revolution ของ Rosa Luxemburg ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี 1899 เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ยุทธวิธีการปฏิรูปแบบค่อยเป็นค่อยไปของพรรคสังคมประชาธิปไตยเยอรมันในขณะนั้น

**ประเด็นสำคัญในหนังสือเล่มนี้**

ข้อเสนอที่สำคัญของ Rosa Luxemburg การวิพากษ์วิจารณ์ลัทธิปฏิรูป (Reformist)และลัทธิฉวยโอกาส (Opportunism) คือ แนวคิดที่เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมสามารถเกิดขึ้นได้ผ่านการปฏิรูปแบบ

ค่อยเป็นค่อยไปภายในระบบทุนนิยม Luxemburg มองว่าแนวคิดนี้เป็นการหลอกลวง เพราะระบบทุนนิยมโดยเนื้อแท้มีโครงสร้างที่ขัดขวางการเปลี่ยนแปลงที่แท้จริง

การสนับสนุนการปฏิวัติ: Luxemburg เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่แท้จริงต้องเกิดขึ้นผ่านการปฏิวัติของชนชั้นกรรมาชีพ เธอโต้แย้งว่าระบบทุนนิยมมีโครงสร้างที่กดขี่คนงาน และการปฏิรูปแบบค่อยเป็นค่อยไปจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงโครงสร้างนี้ได้

บทบาทของการนัดหยุดงาน: Luxemburg มองว่าการนัดหยุดงานเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับชนชั้นกรรมาชีพในการต่อสู้กับนายทุน เธอสนับสนุนการใช้การนัดหยุดงานแบบทั่วไป (general strike) เพื่อโค่นล้มระบบทุนนิยม

การวิพากษ์วิจารณ์ลัทธิจักรวรรดินิยม: Luxemburg มองว่าลัทธิจักรวรรดินิยมเป็นผลมาจากระบบทุนนิยม เธอวิพากษ์วิจารณ์การล่าอาณานิคมของประเทศมหาอำนาจตะวันตก และสนับสนุนการต่อสู้ของชนชาติที่ถูกกดขี่

**สรุป**

หนังสือ Reform or Revolution ของ Rosa Luxemburg ถือเป็นงานเขียนที่มีอิทธิพลต่อขบวนการสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ แนวคิดของเธอเกี่ยวกับการปฏิวัติ การนัดหยุดงาน และลัทธิจักรวรรดินิยม ยังคงมีความสำคัญในปัจจุบัน

**แหล่งข้อมูล**

https://www.marxists.org/archive/luxemburg/index.htm

Wikipedia article on Rosa Luxemburg

Rosa Luxemburg Internet Archive